

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра підприємництва і права

СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(вибіркова фахова навчальна дисципліна)

ЕКОНОМІКА ТОРГОВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Розробник:
Волкова Неля –
доцент кафедри підприємництва і права,
к.е.н., доцент

Полтава
2022 р.

Назва навчальної дисципліни	Економіка торговельного підприємства
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	вибіркова фахова навчальна дисципліна
Назва структурного підрозділу	Кафедра підприємництва і права
Контактні дані розробників, які залучені до викладання	Викладач: Волкова Неля , к.е.н., доцент Контакти: ауд. 484 (навчальний корпус 4) ✉ volkova.nelia@pdaa.edu.ua сторінка викладача: https://www.pdaa.edu.ua/people/volkova-nelya-vasylivna
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Спеціальність Освітня програма	076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» ОПП Підприємництво
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	Відсутні

Заплановані результати навчання:

Мета вивчення навчальної дисципліни: формування у здобувачів знань, умінь, навичок щодо основних принципів функціонування торговельних підприємств в умовах ринкової економіки.

Основні завдання навчальної дисципліни: включають формування у студентів системного уявлення про сутність і особливості торгівлі, вивчення типології суб'єктів торговельної діяльності, аналіз товарообороту як ключового показника функціонування торгівлі та особливостей його ресурсного забезпечення, включаючи товарні, трудові, майнові та фінансові ресурси; склад та особливості формування фінансових результатів в галузі торгівлі.

Компетентності:

Загальні:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях, виявляти, ставити та вирішувати завдання у сфері професійної діяльності

Спеціальні:

ФК 2. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур.

ФК 7. Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур

Програмні результати навчання:

ПРН 2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності

Програма та структура навчальної дисципліни:

Назви тем	Кількість годин			
	усього	у тому числі		
		л	п	с.р.
Тема 1. Торгівля як галузь національної економіки та вид економічної діяльності	12	2	-	10
Тема 2. Основні види та форми торгівлі	14	2	2	10
Тема 3. Суб'єкти господарювання в торговельній галузі	14	2	2	10
Тема 4. Товарооборот як основний результативний показник	14	2	4	10

функціонування торгівлі				
Тема 5. Ресурсний потенціал торгівлі	14	2	4	10
Тема 6. Управління трудовими ресурсами торговельного підприємства	14	2	4	10
Тема 7. Майнові ресурси торгівлі	14	2	4	10
Тема 8. Фінансові результати діяльності торговельного підприємства	14	2	4	10
Усього годин	120	16	24	80

Оцінювання результатів навчання

Форми контролю результатів навчання

Програмні результати навчання	Форма оцінювання			Разом
	Виконання вправ на практичних заняттях	Розв'язування тестів	Реферат/ презентація	
ПРН 2	55	35	10	100
Всього	55	35	10	100

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти			Разом
	Виконання вправ на практичних заняттях	Розв'язування тестів	Реферат/ презентація	
Тема 1. Торгівля як галузь національної економіки та вид економічної діяльності		-		
Тема 2. Основні види та форми торгівлі	5	5		15
Тема 3. Суб'єкти господарювання в торговельній галузі	5	5		15
Тема 4. Товарооборот як основний результативний показник функціонування торгівлі	5	5		10
Тема 5. Ресурсний потенціал торгівлі	5*2	5		15
Тема 6. Управління трудовими ресурсами торговельного підприємства	5*2	5		15
Тема 7. Майнові ресурси торгівлі	5*2	5		15
Тема 8. Фінансові результати діяльності торговельного підприємства	5*2	5	10	10
Разом	55	35	10	100

Шкала та критерії оцінювання виконання вправ на практичних заняттях

Шкала оцінювання, балів	Критерії оцінювання
5	на високому рівні – здобувач вищої освіти в повному обсязі володіє матеріалом, правильно вирішив усі завдання. Відповідь характеризує уміння виявляти та розв'язувати проблему, інтегрувати знання, повністю відображає володіння принципами та методами, інструментарієм і процедурами прийняття проектних рішень

4	на середньому рівні – здобувач вищої освіти в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст, володіє практичними навичками з теми, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину завдань та демонструє досягнення половини запланованих результатів;
3	на достатньому рівні – здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) розкриває зміст практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість завдань частково забезпечивши відображення оволодіння принципами та методами, інструментарієм і процедурами прийняття проектних рішень;
1-2	на низькому рівні – відсутність відповіді на практичне завдання, потрібне повторне виконання для опанування результатів навчання.

Шкала та критерії оцінювання розв'язування тестів

Шкала оцінювання, балів	Критерії оцінювання
5	вірні понад 80 %
4	на середньому рівні – вірні понад 60 - 80%
3	на достатньому рівні – вірні 40-60 % відповідей;
1-2	на низькому рівні – понад 40% відповідей невірні;

Шкала та критерії оцінювання підготовки реферату/презентації

Шкала оцінювання, балів	Критерії оцінювання
9-10	на високому рівні – проблема в роботі, яка в розглядається, викладена повно, послідовно, логічно; список використаної наукової літератури нараховує 5-6 джерел, відповідає сучасним правилам оформлення бібліографії
7-8	на середньому рівні – тема роботи викладена досить повно, але є певні недоліки у логіці викладу; бібліографічний список нараховує 4-5 джерел, відповідає сучасним правилам, але містить певні помилки
5-6	на достатньому рівні – обсяг роботи є недостатнім для викладення обраної проблеми, і тому проблема розглядається поверхово; у бібліографічному списку менше чотирьох наукових джерел і є помилки.
1-4	на низькому рівні – тема роботи нерозкрита, у бібліографічному списку менше 2 наукових джерел, і він подається не за сучасними правилами.

Трудомісткість:

Загальна кількість годин – 120 год. Кількість кредитів – 4,0. Форма семестрового контролю - залік.

Політика навчальної дисципліни

Відвідування занять є обов'язковим. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни здобувач вищої освіти отримує на занятті 0 балів та зобов'язаний відпрацювати таке заняття.

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та

підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями у межах встановлених норм. У разі виявлення факту плагіату здобувач вищої освіти отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати його. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (у т. ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: <https://www.pdaa.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>.

Є можливість опанування даної навчальної дисципліни за програмами академічної мобільності (внутрішньої / міжнародної) за наявними укладеними угодами (договорами) між Університетом та закладом-партнером та / або індивідуальними запрошеннями. Визнання та перезарахування результатів такого навчання відбувається спеціально створеною комісією на підставі поданих здобувачем вищої освіти відповідних документів з використанням Європейської кредитно-трансферної системи. Організаційні процеси навчання за програмами академічної мобільності регламентуються Положенням про 15 академічну мобільність здобувачів вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни:

Презентації, відеоролики.

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Апопій В. В. Теорія та практика торговельного обслуговування: навч. посібн. / В. В. Апопій, І. П. Міщук та ін. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 496 с
2. Балджи М. Д., Добрава Н. В., Однолько В. О., Осипова М. М. Торговельне підприємництво : навч. посібн. Київ : Кондор-видавництво, 2017. 112 с
3. Балджи М.Д., Допіра І.А., Однолько В.О. Економіка та організація торгівлі: навч. посібн. Київ : Кондор-видавництво, 2017. 368 с URL: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/96.pdf>
4. Височин І. В., Новікова Н. М., Вавдійчик І. М. Економіка підприємства торгівлі (у схемах та таблицях) : навч. посіб. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2018. 428 с.
5. Власова, Н. О. В. А. Гросул, Н. С. Краснокутская, О. А. Круглова, М. В. Чорна, О. М. Филипенко. Економіка торгівлі: навч. посібн. Харків: Світ Книг, 2015. 473 с
6. Мазаракі А.А., Ушакова Н.М., Лігоненко Л.О. Економіка торговельного підприємства : підручник. Під ред. Н.М. Ушакової. К. : Хрещатик, 2005. 800 с.
7. Організація торгівлі : підручник; 3-те вид. / В. В. Апопій, І. П. Міщук, В. М. Ребицький, С. І. Рудницький, Ю. М. Хом'як; [за ред. Апопія В.В.] Київ : Центр учбової літератури, 2016. 632 с.
8. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність: підручник / [за заг. ред. д.е.н., проф. І. М. Сотник, д.е.н., проф. Л. М. Таранюка]. Суми: ВТД «Університетська книга», 2018. 572 с.
9. Семикіна М.В., Збаржевецька Л. Д., Матієнко С. С. Економіка та організація торговельних підприємств. методичні вказівки до практичних занять. Кіровоград: КНТУ. 2013. 80с. URL: <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/bitstream/123456789/3603/1/ЕОТР%20pr.pdf>

10. Торговельне підприємництво: навч.-метод. посібн. / Н. Л. Савицька, І. Ю. Мелушова, А. В. Красноусов, К. С. Олініченко. Харків: Видавництво Іванченка І. С., 2017. 214 с.

11. Торговельне підприємництво: підручник / Міщук І. П., Міценко Н. Г., Фролова Л. В. та ін. [за ред. д. е. н., проф. Л. В. Фролової]. Одеса : Бондаренко М. О., 2018. 640 с.

12. Чорна М.В, Кушнір Т.Б., Михайлова О.В. Економіка торгівлі : навчально-методичний посібник. Х. : ХДУХТ, 2015. 221 с. URL: <https://chtyvo.org.ua/>

Допоміжні

1. Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003, № 436-IV, чинний, URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/436-15>

2. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003, № 435-IV, чинний, URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

3. Національний стандарт України ДСТУ 4303 : 2004 «Роздрібна та оптова торгівля. Терміни та визначення понять», затв. наказом Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики від 05.07.2004 № 130. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>

4. Основні засоби : Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7, затв. наказом Міністерства фінансів України №92 від 27.04.2000; ост. ред. 29.10.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00>.

5. 5Дохід : Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15, затв. наказом Міністерства фінансів України №290 від 29.11.1999; ост. ред. 09.08.2013. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99>.

6. Витрати : Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16, затв. наказом Міністерства фінансів України №318 від 31.12.1999; ост. ред. 09.08.2013. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>

7. Наказ Міністерства економіки України «Про внесення змін до Методичних рекомендацій з формування складу витрат та порядок їх планування у торговельній діяльності» від 02.03.2010 № 226. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0226665-10/stru>

8. Інструкція зі статистики кількості працівників : затв. наказом Державного комітету статистики України від 28.09.2005 № 286. ред. від 29.10.2006. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1442-05>.

9. Інструкція про облік роздрібного товарообороту і товарних запасів, затв. наказом Міністерства статистики України від 28.12.1996 № 389. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0013-97> 190

10. Методичні рекомендації з формування складу витрат і порядку їх планування в торговельній діяльності : затв. наказом Міністерства економіки України від 02.03.2010 № 226. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0226665-10#o10>

11. Правила роздрібної торгівлі продовольчими товарами : затв. наказом Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України № 185 від 11.07.2003; ред. від 18.02.2008. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0628-03>.

12. Порядок провадження торговельної діяльності та правила торговельного обслуговування на ринку споживчих товарів : затв. Постановою Кабінету Міністрів України № 833 від 15.06.2006; ред. від 13.03.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/833-2006-p>

13. Афанасьєв М.В., Плоха О.Б. Економіка підприємства: підручник. К.: Ліра-К, 2013. 664 с.

14. Власова Н.О., Гросул В.А., Круглова О.А., Чорна М.В. та ін. Економіка торгівлі : навч. посіб.; за ред. Н.О. Власової. Х. : Світ Книг, 2014. 473 с.

15. Економіка торговельного підприємства. Частина 2. Наочний посібник для кооперативних коледжів. Спеціальність 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність. Уклад.: Панченко О.П. К.: НМЦ «Укоопосвіта», 2018. 136 с.

16. Економіка торговельного підприємства: навч. посіб. / за ред. М. І. Головіна. Донецьк: ДонНУЕТ, 2012. 333 с.

17. Марцин В.С. Економіка торгівлі: підручник. К. : Знання, 2006. 402 с.

18. Протопопова В.О., Головінов М.І. Економіка торговельного підприємства: навч. посіб. Донецьк: ДонНУЕТ, 2009. 368 с.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1.Роздрібна торгівля учора і сьогодні URL: <http://workabox.ua/school/roznichnaya-torgovlya/#req>

2.Права споживачів: як українцям захиститися від порушень в магазинах URL: <https://ukraine.segodnya.ua/ua/ukraine/prava-potrebiteley-kak-ukraincev-obmanuyayut-vmagazinah1242476.html>

3.Офіційний сайт державної служби статистики України URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>